

Generální ředitel České televize
Ing. Petr Dvořák, MBA

V kopii:
Rada České televize
k rukám předsedy Mgr. Karla Nováka

Kavčí hory
140 70 Praha 4

V Praze, dne 20. září 2023

Věc: Stížnost na porušení zákona o České televizi a Kodexu České televize uveřejněním reportáže s názvem „Upečeno, dopečeno“ dne 11. 9. 2023 v pořadu Reportéři ČT

Vážený pane řediteli, vážení členové Rady České televize,

obracíme se na Vás v souvislosti s reportáží s názvem „Upečeno, dopečeno“, která byla odvysílána dne 11. 9. 2023 v pořadu Reportéři ČT na veřejnoprávním programu ČT1 a jejímiž autory jsou redaktori Ondřej Golis a Jana Neumannová (dále jen „reportáž“). Reportáž zpracovává téma vysokých cen pečiva v České republice s tím, že poukazuje na domnělé dominantní postavení koncernu společností ovládaných společností AGROFERT, a.s., se sídlem Pyšelská 2327/2, Chodov, 149 00 Praha 4, IČO 26185610 (dále jen „AGROFERT“ či „skupina AGROFERT“) na trhu s pečivem a možnost skupiny AGROFERT ceny pečiva na trhu ovlivňovat. Zcela zjevným cílem reportáže přitom bylo prostřednictvím nepravdivých či zavádějících informací manipulovat veřejným míněním a poškodit skupinu AGROFERT v očích veřejnosti.

Česká televize je televizí veřejnoprávní. Poskytuje tedy službu veřejnosti, jejímž jedním z hlavních úkolů je poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů (§ 2 odst. 1 ve spojení s § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, v platném znění; dále jen Zákon o ČT“), a platí pro ni Kodex České televize (dále jen „Kodex“). Účelem existence televize veřejné služby je zajistit veřejnosti zdroj informací s tím, že na prvním místě by pro ni měl být divák, kterému je povinna poskytovat nestranné a nezávislé zpravodajství, informace a komentáře (Preambule Kodexu).

Zveřejněním reportáže došlo v první řadě k poškození diváka České televize, který jejím prostřednictvím dostal nepravdivé, případně hrubě zkreslené a zavádějící informace. AGROFERT vedle poškození samotného diváka veřejnoprávní televize považuje obsah a vyznění reportáže za neoprávněný zásah do své pověsti, který je v rozporu s ustanovením § 135 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, v platném znění (dále jen „občanský zákoník“).

obchodní firma: AGROFERT, a.s. IČO: 26185610
adresa sídla: Pyšelská 2327/2, Chodov, 149 00 Praha 4
zápis v obchodním rejstříku: pod sp. zn. B 6626/MSPH
začlenění do koncernu: člen koncernu AGROFERT (řídící osoba)

tel.: +420 272 192 111
e-mail: agrofert@agrofert.cz
ID datové schránky: xftccth
internetové stránky: www.agrofert.cz

I. SPECIFIKACE NEPRAVDIVÝCH TVRZENÍ A JEJICH UVEDENÍ NA PRAVOU MÍRU

Poškození diváka a zásah do své pověsti AGROFERT spatřuje zejména v následujících nepravdivých tvrzeních uvedených v reportáži, která AGROFERT zároveň uvádí na pravou míru.

1. Tvrzení, že je AGROFERT schopen určovat ceny pečiva

Redaktor Ondřej Golis v reportáži uvádí, že *„je u nás několik velkých firem, které mohou určovat ceny.“*

Redaktorka Jana Neumannová uvedla, že *„koncern Agrofert ze svěřenského fondu šéfa hnutí ANO Andreje Babiše získal nejvýznamnější postavení na pekařském trhu, a tedy i zásadní vliv na ceny pečiva.“*

Tato vyjádření představují ve svém souhrnu skutkové tvrzení, že AGROFERT může určovat ceny pečiva. Toto tvrzení je nepravdivé a jako takové je nejen v rozporu s příslušným ustanovením občanského zákoníku, ale také v rozporu s Kodexem České televize, a to konkrétně s ust. jeho čl. 5.3, 5.6, 5.7, 5.8. a 5.14.

Uvádíme na pravou míru, že žádná z potravinářských společností skupiny AGROFERT, nemá takové postavení na trhu, které by jí umožňovalo určovat cenu jejich výrobků na maloobchodním trhu. To platí i o společnostech, které působí na trhu pečiva. Odběrateli společností skupiny AGROFERT nejsou v naprosté většině případů koncoví spotřebitelé, skupina AGROFERT sama žádnou distribuční síť nevládní, ale dodává své výrobky obchodním řetězcům. Tyto řetězce si pak samy a nezávisle na AGROFERTU stanovují ceny, za které výrobky prodávají koncovým spotřebitelům.

2. Tvrzení o možnosti PENAMu získat spojením s United Bakeries monopolní postavení na trhu s pečivem

Redaktor Ondřej Golis v reportáži uvádí, že *„Společnost PENAM z AGROFERTU koupila dvojku na trhu United Bakeries, která sdružovala 13 pekáren po celém Česku. Tato transakce ale byla od počátku (koupě United Bakeries) problematická. Hrozilo, že firmy Agrofertu získají monopolní postavení na trhu. Do prodeje se kvůli tomu vložil Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, který hlídá, aby na trzích monopoly nevznikaly.“*

Toto tvrzení je nepravdivé a jako takové je nejen v rozporu s příslušným ustanovením občanského zákoníku, ale také v rozporu s Kodexem České televize, a to konkrétně s ust. jeho čl. 5.3, 5.6, 5.7, 5.8. a 5.14.

Není pravda, že hrozil vznik monopolního postavení společností ze skupiny AGROFERT na trhu. Zmiňovaná transakce byla prověřována ve standardním správním řízení o povolení spojení soutěžitelů, a to podle stejných pravidel jako kterákoli jiná. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „ÚOHS“) se do ní tedy „nevložil“, ale řízení se uskutečnilo na návrh AGROFERTU. V rámci správního řízení bylo velmi podrobně zkoumáno, zda může být transakce povolena, popřípadě za jakých podmínek. Za tím účelem ÚOHS velmi podrobně zkoumal podmínky na potenciálně dotčených trzích a oslovil celou řadu konkurentů i odběratelů výrobků PENAMu. Bylo posuzováno, zda posílení, které spojením PENAM získá na některých trzích, nebude vadit účinnému fungování hospodářské soutěže. Významné postavení na trhu měl PENAM už před spojením, ale ani postavení po uskutečnění spojení nedosahovalo zákonné hranice 40 %, od které nemusí ÚOHS dominantní postavení soutěžitele na trhu prokazovat.

Na trhu s pečivem byla tedy i po uskutečnění spojení zachována účinná konkurence. Spotřebitelé mají na pultech obchodů možnost koupit si nejen pečivo vyrobené společnostmi skupiny Agrofert, ale i pečivo od řady jiných výrobců, celostátně i regionálně působících či místních pekáren. Nejsou tak odkázáni jen na obchodní řetězce, které mají rovněž vlastní výrobu pečiva (výrobní nebo vyrábějí tzv. rozpeky, což je také čerstvé pečivo vyráběné z polotovarů a konkurující PENAMu). Regionálně působící výrobci mívají na rozdíl od PENAMu i své vlastní distribuční sítě, kde si samozřejmě také sami určují ceny. V každé menší obci působí rovněž síť vietnamských prodejců, kteří si rovněž určují cenu pečiva sami. PENAM žádnou prodejní síť nevlastní, je nucen prodávat své výrobky prostřednictvím obchodních řetězců a rozhodně nedisponuje takovou tržní silou, která by donutila obchodní řetězec prodávat pečivo za ceny, které si PENAM určí.

K důkazu: Rozhodnutí o povolení spojení soutěžitelů AFROFERT, a.s., a UB Holding, a.s., č.j.: ÚOHS-S0426/2018/KS-14379/2019/840/ASm ze dne 23.5.2019, dostupné na <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti/detail-16223.html>.

3. Tvzení o účelovém obcházení zákona při navržení závazku k povolení spojení – výběru šesti prodáváných pekáren tvořících konkurenta PEK Group

Redaktorka Jana Neumannová v reportáži uvádí:

„Agrofert dostal tedy za úkol prodat šest pekáren. Sám si ale mohl vybrat, kterých se zbaví.“
„Takže si samotné ty pekárny, které bude PENAM prodávat, vybral sám.“

Následuje sdělení Kamila Nejezchleba, místopředsedu ÚOHS a jeho odpověď **„On si je vybral, on je navrhl, nicméně po konzultacích s úřadem.“**

Následuje vyjádření Ladislava Mejzlíka, prodávána VŠE, prezidenta Komory auditorů ČR, který říká **„Pokud máte možnost říct tedy anebo ovlivnit ten výběr těch pekáren, které budete prodávat, tak samozřejmě vyberete ty, které nepovažujete za perspektivní.“**

Navazuje sdělení redaktora Ondřeje Golise **„Ale to není vše. Transakce má totiž ještě jednu pozoruhodnou okolnost. Nejenže si Agrofert mohl vybrat, jakých pekáren se zbaví, navíc je prodal bývalému manažerovi United Bakeries, který pracoval ve firmě, i když ji už vlastnil PENAM. Vznikla tak nová firma se jménem PEK Group.“**

Ladislav Mejzlík dále uvádí: **„To, co je zajímavé na té transakci, že ty společnosti byly odprodány bývalému manažerovi United Bakeries.“**

Následuje sdělení redaktorky Neumannové: **„Abychom to shrnuli, PENAM se sice zbavil šesti pekáren, jenže je od něj koupil jeho bývalý manažer. A ten hned v dalším roce čtyři ze šesti pekáren prodal a ve dvou utlumil činnost.“**

Redaktorka Neumannová se dále dotazuje místopředsedy ÚOHS Kamila Nejezchleba: **„Stalo se tedy to, že jste měli nějakou představu, že tady vznikne druhý významný hráč na tom trhu, a ten nevznikl, nebo respektive vznikl, ale hned zase zanikl. Tak jak vy to hodnotíte?“**

Ten odpovídá: **„Hodnotím to tak, že to ukázal vývoj trhu. Úřad tady není v podstatě od toho, aby podporoval a pomáhal podnikatelům. Úřad je od toho, aby nastavoval podmínky na trhu takové, aby nedocházelo k deformovanému jeho fungování.“**

Pro zvýšení dramatického efektu okamžitě následuje komentář ekonomky Jany Matesové: **„Měl určitě zasáhnout Antimonopolní úřad a ty fúze nepovolit. To je teď pláč nad rozlitým mlékem.“**

Kombinace komentářů redaktorů s vyjádřeními dotazovaných osob a sled těchto vyjádření mají v divákovi vyvolat nepravdivý závěr, že AGROFERT nejednal v souladu se zákonem, resp. ho obcházel. Takovéto nastavení reportáže je nejen v rozporu s příslušným ustanovením občanského zákoníku, ale zejména v rozporu s Kodexem České televize, a to konkrétně s ust. jeho čl. 5.3, 5.6, 5.7, 5.8. a 5.14.

Redaktoři v reportáži zpochybňují vyčlenění šesti pekáren PENAM a United Bakeries do PEK Group, a.s. (dále jen „PEK Group“) a jejich následný prodej novému majiteli. Skutečnost je taková, že výběr pekáren k prodeji, volba kupujícího a celý odprodej podléhal schválení ÚOHS. V reakci na v rozhodnutí ÚOHS konstatované obavy byly navrženy a ze strany ÚOHS odsouhlaseny závazky AGROFERTU, jejichž smyslem bylo, aby prodejem vybraných pekáren z celkem 13 získaných, bylo možné posílení tržního postavení PENAMu eliminováno na minimum. Nemohly to být jakékoli pekárny, ale jen ty, které by skutečně rozptýlily obavy ÚOHS z možného narušení hospodářské soutěže na trzích, ke kterým ÚOHS tyto obavy vyjádřil, tj. musely být vybrány tak, aby se snížil podíl skupiny AGROFERT na těchto trzích, ke kterému by spojením došlo, a to i s ohledem na regionální působení těchto pekáren. AGROFERT disponuje písemným potvrzením ÚOHS, že závazky byly splněny. Jakoukoli účelovost při procesu přijímání závazků tedy AGROFERT důrazně odmítá. PENAM si rozhodně nemohl libovolně určit, které pekárny budou předmětem jeho závazku, výběr byl činěn podle pravidel nastavených ÚOHS, a to s ohledem na možné posílení pozice PENAM v jednotlivých regionech České republiky. Ve chvíli, kdy byly pekárny v rukou nového majitele, již neměl AGROFERT (PENAM) žádný vliv na rozhodnutí nového majitele, jak s nimi naloží.

To, že pekárny koupil bývalý manažer United Bakeries není „**pozoruhodná okolnost**“, jak divákovi sugestivně podávají autoři reportáže, bývá to relativně častý případ (např. společnost Mohelnický MEZ a další), manažer se v oboru vyzná, ví, co kupuje, má kontakty a může tak získat investory, a je tedy pravděpodobné, že bude schopen pekárny dále provozovat.

V reportáži je dále nepravdivě tvrzeno, že si AGROFERT údajně významně vylepšil své postavení na trhu tím, že tyto pekárny přestaly být jeho konkurentem, když zanikly. Toto tvrzení je zcela neopodstatněné. Na trhu v ČR totiž působí více než 700 pekáren a zánik pekáren, které byly předmětem závazku, trh nijak neovlivnil. Jedná se tudíž o další z řady v reportáži obsažených nepravdivých tvrzení poškozujících veřejnoprávního diváka i dobrou pověst skupiny AGROFERT.

K důkazu: Rozhodnutí o povolení spojení soutěžitelů AFROFERT, a.s., a UB Holding, a.s., č.j.: ÚOHS-S0426/2018/KS-14379/2019/840/ASm ze dne 23.5.2019, dostupné na <https://www.uohs.cz/cs/hospodarska-soutez/sbirky-rozhodnuti/detail-16223.html>

Rozhovor s Ing. Jaromírem Dřízalem, předsedou Svazu pekařů a cukrářů v ČR „Úspěšný pekař musí stále dobře počítat“, dostupný na adrese: <https://www.czso.cz/csu/stoletistatistiky/i-drizal-uspesny-pekar-musi-stale-dobre-pocitat>

4. Propojení AGROFERTU s ukončením činnosti pekáren v Šumperku a v Brandýse nad Labem

V reportáži se reportéři najednou objeví před blíže nespecifikovaným objektem údajně v Brandýse nad Labem a reportérka Neumannová konstatuje „**Tady byla původně jedna z velkých pekáren a už je zavřena minimálně rok.**“ Redaktoři dále hovořili s místním zaměstnancem (patrně součást hlídacích služeb), který jim na dotaz „**Peče se tu ještě?**“ odpověděl, že „**Nepeče, je to zrušený.**“ Na dotaz, co tam hlídá, sdělil, že „**se v areálu točí film**“. Další část reportáže byla natočena u areálu evidentně zavřené pekárny v Šumperku, jedné z pekáren, která byla předmětem prodeje v rámci splnění závazku ÚOHS. Na dotazy redaktorky Neumannové adresované zaměstnanci pravděpodobně hlídacích služeb, co si myslí o tom, že „**to zkrachovalo**“ tento sdělil, že „**si o tom myslí svoje a že to nebude říkat na kameru**“. Redaktorka se ho následně dotázala: „**Myslíte, že to jako nemuselo zkrachovat?**“, načež on odpověděl: „**Myslím, si svoje no.**“. Redaktorka Neumannová na to zcela sugestivně a bez

jakýchkoli upřesnění uvádí „*Nejenom Vy. Takže to mohlo fungovat dál?*“ Na to respondent odpověděl: „*Myslím, že jo.*“

Propojení AGROFERTu s ukončením činnosti některých v reportáži zmíněných pekáren bylo jednoznačně nepravdivé a porušilo tak nejen příslušná ustanovení občanského zákoníku, ale i Etický kodex České televize, zejména jeho článek 5.3, který po aktuálně publicistických pořadech požaduje kritickou reflexi reality, aby šly do hloubky věcí, zjišťovaly pravé příčiny jevů a popsaly rozsah následků, a zároveň článek 5.6, který požaduje přesnost a nestrannost spočívající především ve zjišťování a ověřování skutečnosti.

Jak již bylo uvedeno výše, pekárny, které byly předmětem závazků k povolení spojení, byly vyčleněny do nově vzniklého subjektu PEK Group, který byl následně odprodán bývalému manažerovi United Bakeries. Nový subjekt měl být schopen firmy kompetentně vést a udržet je na trhu. Zúčastnil se jako někteří další výběrového řízení na prodej PEK Group.

Je pravda, že nabyvatel pekáren již některé neprovozuje. AGROFERT ale neměl žádný vliv na osud těchto pekáren. Uzavření některých provozů může být důvodem restrukturalizace, opuštění některých regionů, výhodný prodej apod. Z trhu v tomto období odešla celá řada pekáren, a to zejména z důvodu pandemie COVID 19 a dále výrazného zdražení energií. Je tedy nepravdivé a manipulativní, že je v reportáži se zánikem pekáren účelově spojován AGROFERT. Autoři reportáže záměrně opomenuli situaci na trhu a kontext doby, v níž k ukončení činnosti pekáren došlo. V předmětné době se výrazně zhoršila situace pekařů z důvodu rostoucích cen energií a dalších vstupů, což bylo častým tématem reportáží televizního a rozhlasového zpravodajství, čehož si sama veřejnoprávní televize musí být, jak věříme, velmi dobře vědoma. O tom, že řada pekáren právě z důvodu vysokých cen energií a dalších výrobních vstupů ukončila svou činnost, případně se ocitla ve velmi složité existenční situaci, informovala taktéž řada tištěných médií. Jak například informovaly Lidové noviny v článku ze dne 16.9.2022, jen v roce 2022 skončilo podle Svazu pekařů a cukrářů v ČR deset středně velkých pekáren o souhrnném obratu kolem miliardy korun.

Těžkou situaci na pekárenském trhu a skutečnost, že každoročně dochází k uzavření řady pekařských provozů, potvrdil i sám Ing. Jaromír Dřízal, předseda Svazu pekařů a cukrářů v ČR, když v rozhovoru uveřejněném na stránkách Českého statistického úřadu uvedl: „Málokterý trh je u nás tak „tvrdý“ jako ten pekařský. V Česku působí okolo 700 klasických pekáren a ne všechny se mohou uživit. Díky vlastní výrobě a rozpekům mraženého pečiva v řetězcích vzniknul zhruba 30% převis kapacit. Ročně proto skončí u nás desítky pekáren. Nejvíce ohrožené jsou středně velké pekárny závislé na dodávkách do řetězců, které požadují velmi nízké realizační ceny základních výrobků.“

Pokud se týká spekulací redaktorky Neumannové uvedených výše o tom, že snad pekárny v Šumperku mohly fungovat dál („*Nejenom Vy. Takže to mohlo fungovat dál.*“), nad rámec výše uvedených skutečností uvádíme, že takové počínání redaktorky je v příkrém rozporu s ustanoveními Kodexu, podle nichž Česká televize musí dokázat pro diváky jednoznačnou formou oddělit zprávu od hodnotícího soudu, zvláště není přípustné směřovat zprávu a hodnotící soud v jedné větě redaktora. Rovněž není dovoleno vydávat pouhé domněnky za zprávy (čl. 5.7 Kodexu). Stejně tak toto počínání porušuje povinnost České televize zařazovat do vysílání zpravodajských a aktuálněpublicistických pořadů jen takové hodnotící soudy, které jsou prezentovány čestně a bez klamavé manipulace s fakty, kterými má být hodnocení odůvodněno s tím, že je možné zprostředkovat divákům hodnotící soudy aktérů událostí, ale v takovém případě je Česká televize povinna ponechat na divákovi, aby si učinil vlastní názor (čl. 5.10 Kodexu). Takový prostor divákovi ponechán nebyl a redaktorka mu podsunula názor svůj, když ho navíc dovětkem „*Nejenom Vy*“ zobecnila na názor dalších blíže neurčených osob. Redaktorka v neposlední řadě porušila ust. Čl. 5.14 Kodexu, když si v reportáži

rozhodně nepočínala tak, aby divák nemohl rozpoznat, jaký mají na věc, o níž informují, názor. Názor redaktorů byl více než zřejmý každému průměrnému divákovi.

K důkazu: Článek „**Pekaři zdražují. Nebo končí**“ uveřejněný v Lidových novinách 16.9.2022
Článek „**Desítky malých pekáren v Česku zkrachovaly. Kvůli drahým energiím a navýšení dalších nákladů.**“ uveřejněný na Irozhlas 22.2.2023, dostupný na adrese: https://www.irozhlas.cz/ekonomika/pekarny-krach-ceny-energii-podnikani-v-cesku-potraviny_2302222315_kac
Rozhovor s Ing. Jaromírem Dřízalem, předsedou Svazu pekařů a cukrářů v ČR „**Úspěšný pekař musí stále dobře počítat**“, dostupný na adrese: <https://www.czso.cz/csu/stoletistatistiky/j-drizal-uspesny-pekar-musi-stale-dobre-pocitat>

5. Tvzení, že společnost ze skupiny AGROFERT obešla na Slovensku v rozporu se zákonem úředníky

Z AGROFERTu nejasných důvodů byla do reportáže zařazena pasáž o udělení pokuty za nákup pekáren na Slovensku s tím, že redaktor Golis to komentoval slovy: „**Pojďme si říct, za co. Firma z holdingu Agrofert totiž obešla úředníky. Cíl byl přitom stejný jako v Česku, tedy koupit konkurenční pekárny.**“ Jedná se znovu o nepravdivé tvrzení, které je nejen v rozporu s Kodexem České televize, a to konkrétně s ust. jeho čl. 5.3, 5.6, 5.7, 5.8. a 5.14, ale i s příslušnými ustanoveními občanského zákoníku.

Dle přesvědčení AGROFERTU v reportáži zmiňovaná koupě pekáren na Slovensku proběhla v souladu se zákonem, rozhodnutí o udělení pokuty není pravomocné a proti rozhodnutí Protimonopolního úřadu SR byl podán opravný prostředek. Není proto důvod naznačovat, že AGROFERT postupoval nezákonně a tím se snažit dovést, že k něčemu takovému snad došlo i v ČR. Takový postup je v případě publicistického pořadu veřejnoprávní televize zcela nepřijatelný.

6. Neposkytnutí možnosti se vyjádřit a jednostranný výběr odborníků vystupujících v reportáži

AGROFERT považuje za závažné porušení Zákona o ČT a Kodexu, že AGROFERTU, ani žádné ze společností skupiny AGROFERT nebyla dána možnost se vyjádřit k tvrzením uvedeným v reportáži. Mimo jiné se jedná o porušení čl. 5.3 Kodexu, podle něhož jsou publicistické pořady povinny podat ucelenější prostor aktérům událostí vyjádřit argumenty, jimiž zdůvodňují své postoje. Je naprosto neakceptovatelné, aby ve veřejnoprávní televizi negativně kritizovaný subjekt, který je obviňován z toho, že záměrně způsobil zmizení konkurenta za účelem posílení svého postavení na trhu, který je údajně schopen určovat ceny pečiva a je údajně zodpovědný za vysoké ceny hlavních potravin v České republice, nedostal možnost se k těmto závažným obviněním vyjádřit.

Redaktor Ondřej Golis poslal AGROFERTU otázky, na které mu 4.9. 2023 tiskový mluvčí AGROFERTU Ing. Pavel Heřmanský odpověděl. Z těchto odpovědí nešlo dovést závěry, ke kterým ve své reportáži dospěl. Na to byl redaktor Ondřej Golis upozorněn Ing. Pavlem Heřmanským emailem poté, co Česká televize odvysílala v pořadu Reportéři ČT, dne 4. 9. 2023 upoutávku na následující pořad Reportéři ČT, kde redaktorka lákala diváky větou: „Zjistili jsme, jak AGROFERT ze svěřenského fondu Andreje Babiše za přihlížení úřadu získal dominantní postavení na trhu s pečivem.“ Ing. Pavel Heřmanský redaktora Ondřeje Golise výslovně upozornil na nepravdivou informaci uváděnou v upoutávce a nabídl mu možnost dodatečného vyjádření, neboť na základě informací, které AGROFERT redaktorovi Ondřeji Golisovi poskytl, nemohl k takovým závěrům dospět. Redaktor Ondřej Golis na tuto nabídku

ani upozornění nijak nereagoval. AGROFERT proběhlou komunikaci rozhodně nepovažuje za poskytnutí dostatečného prostoru k vyjádření.

Navíc došlo k naprosto jednostrannému a nevyváženému výběru odborníků vystupujících v reportáži. Byli vyhledáni a zpovídáni toliko odborníci vystupující negativně vůči skupině AGROFERT. Tím došlo k porušení čl. 16.10 Kodexu České televize, podle něhož je Česká televize povinna přistupovat pečlivě k výběru odborníků vystupujících nebo citovaných v pořadech, včetně zastoupení odborníků rozmanitých názorových proudů. Taktéž došlo k porušení čl. 6.1 Etického kodexu České televize, podle něhož je Česká televize povinna dbát na to, aby hlavní názorové proudy sporu dostaly rovnoměrný prostor k vyjádření.

V reportáži vystupují následující odborníci: Jana Matesová, ekonomka, Petr Havel, agrární analytik Ladislav Mejzlík, proděkan VŠE a prezident Komory auditorů ČR, Kamil Nejezchleb, místopředseda Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Marek Výborný, ministr zemědělství (KDU-ČSL). Vedle toho, že téměř ve všech případech se jedná o odborníky vystupující jednostranně proti AGROFERTU, je velmi zarážející skutečnost, že ani jeden z nich není odborníkem v oblasti soutěžního práva (s výjimkou současného místopředsedy ÚOHS Mgr. Ing. Kamila Nejezchleba, Ph.D.). To je skutečně s podivem s ohledem na skutečnost, že celá v reportáži popisovaná problematika se týká situace na trhu s pečivem a posuzování spojení soutěžitelů, včetně mechanismu navrhování a schvalování závazků k zachování účinné hospodářské soutěže, tedy jde o ryze soutěžně právní témata.

Z tohoto hlediska se nám např. vyjádření Jany Matesové, ekonomky, že **„Měl určitě zasáhnout Antimonopolní úřad a ty fúze nepovolit. To je teď pláč nad rozlitým mlékem.“** jeví jako značně troufalé tvrzení. Platí totiž, že soutěžní úřady obecně mohou přistoupit k zákazu spojení jen zcela výjimečně, neboť by se jednalo o extrémní zásah do vlastnického práva dotčených soutěžitelů. Spojení, které je předmětem reportáže, přitom rozhodně nebylo způsobilé narušit hospodářskou soutěž tak, aby mohlo dojít k jeho zákazu. Vždy se volí řešení závazků, k čemuž i v tomto případě došlo, tak aby byla zachována účinná hospodářská soutěž. To ostatně potvrdil i stávající předseda ÚOHS doc. JUDr. PhDr. Petr Mlsna, Ph.D. v pořadu „Rostoucí ceny potravin“ vysílaném na ČT1 11.9.2023 v Události, komentáře. ÚOHS jednal zcela v souladu s platným soutěžním právem a znevažování jeho kompetencí v očích diváků rozhodně není v souladu s rolí veřejnoprávní televize.

Dalším příkladem důvodných pochybností o tom, zda dotazovaní respondenti jsou dostatečně erudovaní v oblasti soutěžního práva, je vyjádření agrárního analytika Petra Havla a jeho spekulace nad ovlivňováním cen potravin největším hráčem na trhu. Spekuluje, že pokud jeden zdraží, ostatní mohou také a podobně. Není nám nicméně jasné, jak se podle tohoto agrárního analytika ostatní soutěžitelé na trhu mohou dozvědět o tom, za jaké ceny AGROFERT své výrobky řetězcům dodává. Jedním ze základních pravidel práva na ochranu hospodářské soutěže je zákaz sdělovat si navzájem, nebo i jen naznačovat, jakékoli informace o cenách svých výrobků a jejich vývoji. Za takové jednání by soutěžiteli hrozila vysoká pokuta a AGROFERT se takového jednání rozhodně nedopouští. Pokud by takové informace podával ostatním soutěžitelům obchodní řetězec, sám by se dopouštěl významného soutěžního deliktu. Věříme, že vyjádření respondenta, který něco takového naznačuje, plyne toliko z nedostatků informací o fungování trhu a soutěžního práva.

II. SHRNUTÍ

Závěrem shrneme a zdůrazňujeme, že AGROFERT nemá dominantní postavení na trhu s pečivem, že závazky ke spojení s United Bakeries byly schváleny ÚOHS, že tyto závazky byly vybrány s ohledem na možné posílení AGROFERTU na jednotlivých trzích pečiva a že AGROFERT nemá v žádném případě takové postavení, aby mohl určovat ceny pečiva v České republice.

Ze shora uvedeného je zřejmé, že redakci Reportérů ČT v předmětné reportáži nešlo v první řadě o diváka a poskytnutí pravdivé informace tomuto divákovi o příčinách zvyšování cen potravin v České republice. Jsme přesvědčeni, že redakce Reportérů ČT „dělá politiku“ za veřejné peníze koncesionářů, svými reportážemi o AGROFERTU nesleduje nic jiného, než poškození AGROFERTU a potažmo Andreje Babiše v očích diváků, a tím se snaží zasahovat do politické soutěže v ČR.

Jak bylo uvedeno výše, reportáž obsahuje řadu nepravdivých tvrzení. Divák si na jejich základě nemůže utvořit svobodně objektivní názor na skutečnosti, které jsou v reportáži popisovány, neboť se mu nedostalo toho základního, a to pravdivých informací. Je naopak cíleně veden k tomu, aby uvěřil v reportáži podávaným tvrzením, která zaznívají z úst redaktorů a jimi vybraných osob z řad odborníků, jejichž výběr je zcela účelový a nevyvážený.

V reportáži zaznívaly většinou pouze názory. Relevantní fakta, která by mohla doložit tvrzení autorů reportáže, buď uvedena nebyla, nebo byla záměrně zkreslena. Z kontextu a řazení odpovědí jednotlivých oslovených by dokonce divák mohl nabýt dojmu, že AGROFERT postupoval nezákonně, nebo zákony záměrně obcházel, tedy vlastně podváděl. Bez konkrétních důkazů, pouze spekulacemi, je v reportáži dovozováno, že AGROFERT je zodpovědný za vysoké ceny pečiva, protože je největším hráčem na pekárenském trhu v ČR. V divákovi je navíc zjevně zcela záměrně vyvoláván dojem, že je AGROFERT zodpovědný za vysoké ceny všech důležitých potravin (nejen pečiva), když je v úvodu reportáže konstatováno, že AGROFERT patří v českém potravinářství mezi klíčové hráče, když má dle autorů reportáže a jimi vybraných odborníků významné postavení nejen v pekárenství, ale i mlékárenství a maso zpracujícím průmyslu. Toto sdělení doprovázejí sugestivní záběry z regálů obchodů, v nichž jsou umístěny výrobky společností z koncernu AGROFERT s tématem reportáže – cenami pečiva – nesouvisející.

Česká televize je veřejnoprávním médiem a má zákonem vymezené úkoly, zejména ve smyslu ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) zákona o České televizi je jedním z hlavních úkolů veřejné služby v oblasti televizního vysílání poskytování objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací pro svobodné vytváření názorů. Její činnost je hrazena z koncesionářských poplatků diváků. Proto musí divákovi za jeho peníze garantovat, aby si z informací, které mu ve svých pořadech poskytuje, mohl vytvořit zcela svobodně názor na danou věc. Předmětná reportáž zcela flagrantním způsobem porušila jak předmětné ustanovení Zákona o ČT, tak celou řadu ustanovení Kodexu (konkrétně viz výše v této stížnosti).

III. NÁVRH NÁPRAVNÝCH OPATŘENÍ

V návaznosti na výše uvedené požadujeme, aby Česká televize využila možnosti, kterou jí dává čl. 1.13 Kodexu a opravila podstatné chyby a nepřesnosti, kterých se v reportáži dopustila, tak aby veřejnoprávní divák dostal objektivní, pravdivé a nezkreslené informace o předmětu reportáže. Je tedy na místě, aby v některém z příštích dílů pořadu Reportéři ČT byla uvedena na pravou míru tvrzení obsažená v reportáži způsobem výše uvedeným a aby AGROFERTU byl poskytnut prostor se k obsahu reportáže vyjádřit.

Zároveň požadujeme, aby Česká televize zajistila zveřejnění omluvy divákům následujícího znění v úvodu jednoho z následujících dílů pořadu Reportéři ČT, vysílaného na programu ČT 1:

„V reportáži Upečeno, dopečeno, odvysílané dne 11. 9. 2023 v pořadu Reportéři ČT jsme nepravdivým a zavádějícím způsobem informovali o postavení koncernu AGROFERT na trhu pečiva

v České republice a jeho možnosti ovlivňovat ceny pečiva. Zároveň jsme zavádějícím způsobem informovali diváky o plnění závazků z rozhodnutí o povolení spojení AGROFERT a United Bakeries v roce 2019. Divákům se tak nedostalo pravdivých informací, jak na to mají právo podle zákona o České televizi, a za to se jim omlouváme.“

S pozdravem

Ing. Josef Mráz
místopředseda představenstva AGROFERT, a.s.

Ing. Petra Procházková
členka představenstva AGROFERT, a.s.

